

Socialnämnden

Niina Linatti (M)

Socialnämndens ordförande

Dnr: 25KS164

Datum: 2026-02-26

Svar på interpellation gällande återvandring

Påbörja återvändandeprocessen direkt – för ansvarsfull och hållbar kommunal migrationspolitik

Under år 2025 togs ett beslut om att tillsätta en utredning om Nationell samordnare för arbetet med frivillig återvandring (Ju 2025:14). Direktiv för uppdraget finns i dir 2025:56. Uppdraget är att främja och sprida information om frivillig återvandring genom dialog med kommuner, samordning och fokus på ökad information till individer som önskar återvända till sitt hemland. Utredningen ska vara klar 4 juni 2027.

Den 1 januari 2026 ändrades reglerna för bidraget. Ett ekonomiskt bidrag för att återvända har funnits sedan 1984. Begreppen återvandring och återvändande blandas ofta ihop. Återvandring innebär att man ej längre har en laglig rätt att vistas i landet och återvändande innebär att du har en laglig rätt att vistas i Sverige men avsäger dig ditt uppehållstillstånd och därmed ditt skydd i Sverige för att flytta hem.

Det som skedde 1 januari 2026 var att bidragets nivåer justerades och ett förtydligande om vilka som kan få bidraget och information om hanteringen av uppehållstillståndet.

Det finns idag ett material med information om Återvändningsbidraget från Migrationsverket som kommunen kan använda i informationen. Materialet är övergripande villkor där kommunen kan hänvisa till ansvarig myndighet för vidare information och hanteringen av sitt ärende. Då utredningen ska vara klar först 2027 kommer den nationella samordnaren att fortsätta sin dialog och samla in arbetsmaterial till en statlig offentlig utredning som kommer hantera detaljer i hanteringen som ej ännu är klara.

Planen i nuläget är att hänvisa till Migrationsverket för vidare dialog om förutsättningar för ”Återvändningsbidraget”. Då informationen om vissa av villkoren för bidraget och arbetet med utredning blev kända genom Strateginätverket för Integration i Länsstyrelsen Örebro län 2026-02-12, kommer överväganden och dialog ske på socialförvaltningen. Det vill säga om, hur och vilken roll kommunen ska ta i informationsspridning för att komma kommuninvånare till del eller om det faller utanför den kommunala kompetensen.

Fråga 1: Finns det en arbetsplan att följa för att ge information, rådgivning och samordna med Migrationsverket i ett tidigt skede?

Askersunds kommun bedriver sitt arbete inom migration och integration i enlighet med gällande lagstiftning och med tydlig ansvarsfördelning mellan stat och kommun. Frågor om uppehållstillstånd och återvändande är statliga angelägenheter och hanteras av Migrationsverket. Kommunens uppdrag är att ge stöd, information och sociala insatser utifrån individens rättsliga situation.

Kommunen har rutiner för att tidigt ge information om rättigheter, skyldigheter och ansvariga myndigheter samt samverkar med Migrationsverket och Arbetsförmedlingen. Kommunen informerar om frivilligt återvändande när detta är aktuellt men initierar eller driver inte återvändandeprocesser.

Askersunds kommun har haft ett begränsat mottagande. De flesta anvisningar har avsett personer från Ukraina samt mindre antal kvotflyktingar.

Antalet utrikesfödda personer med kommunalt försörjningsstöd är lågt och för denna grupp bedrivs ett aktivt arbetsinriktat arbete inom socialförvaltningen och integrationsenheten för att nå självförsörjning.

Vid SFI finns i dagsläget 16 elever. Av dessa deltar tre personer i etableringsprogrammet, varav två är ukrainare inskrivna via Arbetsförmedlingen. Övriga elever är främst personer från Ukraina samt personer som kommit genom anknytning. I dessa hushåll är partner i arbete och betalar skatt.

Fråga 2: Sker arbetet med återvandringssamtal för berörda personer i socialtjänsten? Om inte finns det en plan nu när lagen från första januari 2026 börjar gälla?

Socialtjänsten arbetar i nuläget inte med återvändandesamtal som en egen process. Kommunen följer utvecklingen av den lagstiftning som träder i kraft den 1 januari 2026 och kommer vid behov att anpassa arbetssätt i enlighet med nationella riktlinjer.

Niina Iinatti (M)
Socialnämndens ordförande
Askersunds kommun